

STOWARZYSZENIE OBRONA ZWIERZĄT
ul. 11 Listopada 29, 28-300 Jędrzejów
tel. 607-171-458, www.obrona-zwierzat.pl
KRS 0000292939 REGON 260199276 NIP 656-22-72-801
Alior Bank S. A. **75 2490 0005 0000 4500 7398 2092**

“Możemy człowieka ocenić po tym, jak traktuje zwierzęta” - Immanuel Kant (1724-1804)

Jędrzejów, 06.03.2014 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi

z a p o ś r e d n i c t w e m

Wójta Gminy Brzeziny

Skarżący:

Stowarzyszenie Obrona Zwierząt

ul. 11 Listopada 29, 28-300 Jędrzejów

Strona przeciwna:

Wójt Gminy Brzeziny

ul. Sienkiewicza 16A, 95-060 Brzeziny

SKARGA

na bezczynność Wójta Gminy Brzeziny

Stowarzyszenie Obrona Zwierząt, KRS 0000292939, organizacja pożytku publicznego, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, na podstawie art. 3 § 2 pkt 8 w zw. z pkt. 4 ustawy z dnia 30.08.2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, wnosi skargę na bezczynność Wójta Gminy Brzeziny w przedmiocie nieudostępnienia w terminie informacji publicznej, poprzez naruszenie przepisów:

- art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP i art. 1 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1, art 13 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 06.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (zwanej dalej: u.d.i.p.),

poprzez nieudostępnienie informacji publicznej zgodnie z treścią pkt. 5 wniosku skarżącego z dnia 06.01.2014 r.,

- art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, poprzez przyjęcie, że można zastrzec wyłączenie jawności umowy zawieranej przez jednostkę sektora finansów publicznych, realizowanej lub przeznaczonej do realizacji ze środków publicznych, bez podjęcia przez przedsiębiorcę niezbędnych działań w celu zachowania w tajemnicy informacji technicznych, technologicznych, organizacyjnych przedsiębiorstwa lub innych posiadających wartość gospodarczą lub bez wykazania przez jednostkę sektora finansów publicznych, że nieudostępniona informacja stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa z uwagi na to, że wymaga tego istotny interes publiczny lub ważny interes państwa.

Skarżący wnosi o:

1. zobowiązanie strony przeciwnej do dokonania czynności w zakresie udostępnienia informacji publicznej zgodnie z pkt. 5 wniosku z dnia 06.01.2014 r.,
2. zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadnienie

Skarżący od kilku lat uczestniczy w projekcie Biura Ochrony Zwierząt przy Fundacji dla Zwierząt ARGOS, KRS 0000286138, polegającym na badaniu problemu bezdomności zwierząt w jego wymiarze publicznym. W ramach tego projektu prowadzony jest monitoring działalności schronisk dla bezdomnych zwierząt, hycli oraz polityki gmin i urzędów. I tak, od 2006 r. do wszystkich gmin w Polsce kierowany jest wniosek o udzielenie informacji publicznej na temat sposobu i skutków wykonywania ich zadania własnego „opieka nad bezdomnymi zwierzętami i ich wylapywanie”, przewidzianego ustawą z dnia 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt. Uzyskana w ten sposób informacja z całego kraju publikowana jest zbiorczo pod adresem: <http://www.boz.org.pl/gminy.htm>

W związku z powyższym, w dniu 06.01.2014 r. skarżący złożył drogą elektroniczną do Wójta Gminy Brzeziny (na adres: gminabrzeziny@post.pl) wniosek o udostępnienie informacji publicznej w następującym zakresie:

1. *z kim (imię, nazwisko lub nazwa, adres) gmina miała obowiązujące w 2013 r. umowy albo komu (imię, nazwisko lub nazwa, adres) udzielała doraźnych zleceń wylapywania/odławiania bezdomnych zwierząt?*
2. *z kim (imię, nazwisko lub nazwa, adres) gmina miała obowiązujące w 2013 r. umowy albo komu (imię, nazwisko lub nazwa, adres) udzielała doraźnych zleceń zapewniania opieki bezdomnym zwierzętom?*

3. *ilu bezdomnym psom/kotom zapewniono opiekę na koszt gminy w 2013 r.? (nie licząc zwierząt, którymi zajęto się w latach poprzednich)*

4. *jaki był w 2013 r. koszt realizacji całego zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt (wylapywanie/odławianie, opieka, usługi weterynaryjne, dokarmianie, inne)?*

5. *ponadto prosimy o udostępnienie treści i postaci umowy (umów) o zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom w 2013 r.*

Pismem z dnia 17.01.2014 r., znak: SIROS.6140.03.2014, organ Gminy Brzeziny udzielił odpowiedzi na 4 spośród 5 pytań wniosku. Jednocześnie skarżący został poinformowany, iż nie ma możliwości udostępnienia mu treści umowy, o którą aplikował pkt. 5 wniosku, gdyż umowa ta stanowi „tajemnicę handlową”. W związku z tym, w dniu 29.01.2014 r. skarżący, drogą elektroniczną, wezwał podmiot zobowiązany do realizacji wniosku zgodnie z przepisami prawa, a w przypadku nieudostępnienia informacji publicznej, do wydania stosownej decyzji zgodnie z art. 16 ust. 1 u.d.i.p. Do dnia złożenia niniejszej skargi, a więc z naruszeniem terminów określonych przez art. 13 u.d.i.p., podmiot zobowiązany nie udostępnił treści wnioskowanej umowy, ani też nie wydał w tym przedmiocie decyzji odmownej.

W ocenie skarżącego, stanowisko prezentowane przez stronę przeciwną jest nieprawidłowe.

Art. 1 ust. 1 u.d.i.p. stanowi, że każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu i ponownemu wykorzystywaniu na zasadach i w trybie określonych w ustawie. Innymi słowy, informacją publiczną jest każda informacja o sprawach publicznych rozumianych jako działalność organów władzy publicznej oraz samorządów, osób i jednostek organizacyjnych w zakresie wykonywania zadań władzy publicznej oraz gospodarowania mieniem publicznym, komunalnym lub Skarbu Państwa.

Europejski Trybunał Praw Człowieka wyraźnie wskazał na gruncie art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w sprawach: TASZ przeciwko Węgrom, nr wniosku 37374/05, wyrok z dnia 14.04.2009 r., i Młodzieżowa Inicjatywa na Rzecz Praw Człowieka przeciwko Serbii, nr wniosku 48135/06, wyrok z dnia 25.06.2013 r., że prawo do informacji publicznej jest prawem człowieka. We wspólnej opinii do wyroku w sprawie Młodzieżowa Inicjatywa na Rzecz Praw Człowieka przeciwko Serbii, nr wniosku 48135/06, sędziowie Sajó i Vučinić podkreślili: *Jesteśmy w pełni zgodni co do wniosków i rozumowania niniejszego orzeczenia. Jest ono szczególnie ważne dla tych krajów, gdzie nawet w dzisiejszych czasach utrwalone zwyczaje utrudniają dostęp do danych, które w czasach totalitaryzmu były wykorzystywane dla celów opresyjnych przez tajne służby. Jednakże napisaliśmy tę zbieżną opinię, w szczególności aby podkreślić ogólną potrzebę interpretacji art. 10 w zgodności z rozwiązaniami w prawie międzynarodowym dotyczącymi swobody informacji, która obejmuje dostęp do informacji gromadzonych przez organy publiczne. Nawiązujemy tu w szczególności do Komentarza*

Ogólnego Nr 34 Komitetu Praw Człowieka (dokument CCPR/C/GC/34 z 12.09.2011, § 18). Trybunał niedawno stwierdził ponownie (w orzeczeniu w sprawie Gillberg v. Sweden [GC] (nr 41723/06, § 74, 03.04.2012), że „prawo do otrzymywania i przekazywania informacji w sposób oczywisty stanowi część prawa do wolności wyrażania opinii, zgodnie z art. 10. To prawo zasadniczo zakazuje Rządowi ograniczania dostępu do informacji, które inni chcą lub mogą być skłonni udostępnić (zob. np. Leander v. Sweden, 26.03.1987, § 74, Seria A nr 116, oraz Gaskin v. the United Kingdom, 07.07.1989, § 52, Seria A nr 160).”

Podjęcie prezentowane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka do prawa do informacji publicznej podzielane jest przez polski Trybunał Konstytucyjny. W wyroku z dnia 15.10.2009 r., sygn. akt K 26/08, Trybunał wskazał m. in.: *Powszechny i szeroki dostęp do informacji publicznej stanowi niezbędną przesłankę istnienia społeczeństwa obywatelskiego, a co za tym idzie - urzeczywistnienia demokratycznych zasad funkcjonowania władzy publicznej w polskim państwie prawnym. Dostęp do informacji publicznej jest bowiem, z jednej strony, warunkiem świadomego uczestnictwa obywateli w podejmowaniu rozstrzygnięć władczych (zob. P. Winczorek, Komentarz do Konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r., Warszawa 2000, s. 83), a z drugiej, umożliwia efektywną kontrolę obywatelską działań podejmowanych przez organy władzy publicznej (zob. W. Skrzydło, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz Kraków 1998, s. 58; I. Lipowicz (w:) Konstytucje Rzeczypospolitej oraz komentarz do Konstytucji RP z 1997 roku, pod red. J. Bocia, Wrocław 1998, s. 114). Stąd wielkie znaczenie powszechności dostępu do informacji publicznej. W demokratycznym społeczeństwie podstawowym prawem jest wiedzieć i być informowanym o tym, co i dlaczego czynią władze publiczne (zob. J. E. Stiglitz, On Liberty, the Right to Know, and Public Discourse: The Role of Transparency in Public Life, (w:) Globalizing Right. The Oxford Amnesty Lectures, pod red. U. J. Gibney, Oxford-New York 2003, s. 115 i n.).*

Należy podkreślić, że jawność ma pierwszeństwo przed tajnością i ta zasada przejawia się w ugruntowanym orzecznictwie sądowo-administracyjnym - por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21.07.2011 r., sygn. akt I OSK 678/11, w uzasadnieniu, którego Sąd, interpretując prawo do informacji, stanął na stanowisku, że *jeżeli stanowi ono prawo konstytucyjne, to ustawy określające tryb dostępu do informacji powinny być interpretowane w taki sposób, aby zagwarantować obywatelom szerokie uprawnienia w tym zakresie, a wszelkie wyjątki powinny być rozumiane wąsko. Oznacza to stosowanie w odniesieniu do tych ustaw takich zasad wykładni, które sprzyjają poszerzaniu, a nie zawężaniu obowiązku informacyjnego* (tak również: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 01.10.2010 r., sygn. akt I OSK 1149/10, Lex Polonica nr 2514371 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego Ośrodek Zamiejscowy we Wrocławiu z dnia 05.12.2002 r., sygn. akt I I SA/Wr 1600/02).

Analogiczne stanowisko wynika również z wcześniejszych wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego, dotyczących zasad prawa do informacji publicznej, m. in.: wyrok z dnia 07.03.2003 r., sygn. akt I I SA 3572/02, w którym Sąd wyraził pogląd, że *prawo do informacji jest zasadą, a wyjątki od niego powinny być interpretowane ściśle*. Na uwagę zasługuje również teza wyroku Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Warszawie z dnia 12.10.2010 r., sygn. akt I I SA/Wa 933/10, zgodnie z którą z treści art. 1 u.d.i.p. jak i art. 61 Konstytucji wynika, że ustawodawca chciał, aby dostęp do informacji był jak najszerszy, dlatego też uwzględniając konstrukcję art. 1 ustawy należy uznać, że zasadą powinno być udostępnianie informacji publicznej(...) Podmiot do którego wpłynął wniosek o udzielenie informacji publicznej powinien przede wszystkim dążyć do tego, aby udzielić informacji. Podobnie wypowiedział się tenże Sąd w wyroku z dnia 22.08.2006 r., sygn. akt I I SAB/Wa 193/05, stwierdzając, że przy badaniu przepisu art. 61 Konstytucji prawo dostępu do informacji publicznej, a w szczególności informacji o funkcjonowaniu organów władzy publicznej, stanowi bardzo istotny element realizacji zasady demokratycznego państwa prawnego, dlatego nie jest dopuszczalne traktowanie wyjątków od wspomnianego prawa w sposób dorozumiany lub rozszerzający.

Z powyższego wynika, iż prawo do informacji publicznej w wyjątkowych przypadkach może podlegać ograniczeniu. I tak, na tajemnicę przedsiębiorstwa składają się takie informacje należące do tegoż podmiotu, których przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie albo nabycie od osoby nieuprawnionej zagraża lub narusza interes przedsiębiorcy. Warunkiem respektowania tej tajemnicy jest uprzednie złożenie w odniesieniu do konkretnych informacji zastrzeżenia, że nie mogą być one ogólnie udostępnione. Jednakże oceniając przypadek objęty niniejszą skargą, należy rozważyć, czy przywoływane przez organ Gminy Brzeziny prawo do ochrony tajemnicy przedsiębiorcy nie narusza prawa do informacji. W wyroku z dnia 04.09.2013 r., sygn. akt I I SA/Gd 321/13, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku wskazał m. in.: *Podkreślić należy, że tajemnica przedsiębiorcy, będąca wyjątkiem od zasady jawności umów zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych, nie może być interpretowana w sposób rozszerzający, gdyż naruszałoby to przewidziane w art. 61 Konstytucji RP oraz ustawie o dostępie do informacji publicznej prawo do informacji o działaniach władzy publicznej organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, które to prawo obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa. Podkreślenia zatem wymaga, iż warunkiem koniecznym do uznania istnienia tajemnicy przedsiębiorcy jest wskazanie konkretnych, posiadających wartość gospodarczą należących do niego informacji, które mają korzystać z poufności (...)* Z samej treści art. 5 ust. 2 ustawy wynika, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w ściśle określonym zakresie, tj. że względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Przepis ten nie mówi o całkowitym wyłączeniu prawa do informacji publicznej, ale o jego ograniczeniu w takim zakresie, w jakim wymaga tego ochrona prywatności osoby fizycznej lub tajemnicy przedsiębiorcy. Nie ma zatem prawnych przeszkód, ażeby wniosek o udostępnienie informacji publicznej mógł zostać równocześnie rozpatrzony poprzez częściowe udostępnienie danych oraz w pozostałej części załatwiony odmownie z powołaniem się na ograniczenia wskazane w art. 5 ust. 2 ustawy. **Wydanie decyzji odmownej z powołaniem na tajemnicę przedsiębiorcy wymaga przy tym wyczerpującego uzasadnienia wystąpienia przesłanek z art. 11 ust. 4 ustawy o**

zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Wskazać należy, iż przepisy ustawy o finansach publicznych przesadzają o jawności gospodarki finansowej w sferze publicznej i jawności umów jako zasady - tak art. 33 ust. 1 w zw. z art. 34 ust. 1 pkt 5 lit. a). Z kolei z art. 35 ustawy wynika domniemanie niezastrzeżenia klauzuli dotyczącej wyłączenia jawności w umowach zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych lub inne podmioty, o ile wynikające z umowy zobowiązanie jest realizowane lub przeznaczone do realizacji ze środków publicznych. Powyższe oznacza, że zastrzeżenie tajemnicy stanowi wyjątek od zasady jawności. *W doktrynie przyjmuje się, że jawność finansów publicznych oznacza swobodny dostęp obywatela do informacji o działalności państwa w wymiarze finansowym (W. Misiąg, A. Niedzielski, Jawność i przejrzystość finansów publicznych w Polsce w świetle standardów Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Raport Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową 2001, Nr 29, s. 5; zob. C. Kosikowski, Nowa ustawa o finansach publicznych. Komentarz, Warszawa 2010, s. 155), a także szerzej jako sytuację, w której informacje dotyczące funkcjonowania całego sektora finansów publicznych są publicznie dostępne i podlegają publicznej ocenie (...) Rozumienie więc jawności w kontekście budżetu rozszerzono na cały sektor finansów publicznych w odniesieniu do gospodarowania środkami publicznymi. Co więcej postulatywna zasada jawności uzyskała status normatywnej, a więc prawnie wiążącej.* (Ustawa o finansach publicznych. Komentarz red. prof. dr hab. Paweł Smoleń, Rok wydania: 2012, Wydawnictwo: C.H. Beck, Wydanie: 1 poprawione - komentarz do art. 33).

Jawność w sferze finansów publicznych ma szczególny charakter, na co zwraca uwagę m.in. Cezary Kosikowski, „Prawne aspekty zasady jawności i przejrzystości finansów publicznych” (referat): *Środki publiczne w większości pochodzą od obywateli. Państwo powinno więc ujawnić, jaki jest udział obywateli w tworzeniu dochodów publicznych, a także i to, na finansowanie jakich wydatków dochody te są wystarczające. Dla obywateli, a zwłaszcza dla ich postawy w zakresie ponoszenia ciężarów publicznych, nie jest obojętne to, w jaki sposób jest rozłożony ciężar danin publicznych oraz w jaki sposób państwo gospodaruje wpływami z tego tytułu. Obywatele chcą także wiedzieć, ile kosztuje ich utrzymanie państwa i jego aparatu oraz to, w jaki sposób są dzielone wydatki publiczne dotyczące także celów (konsumpcja zbiorowa i indywidualna). Społeczeństwo pragnie również wiedzieć, czy aparat władzy publicznej potrafi planować, organizować, zarządzać i kontrolować gospodarowanie środkami publicznymi. Jawność i przejrzystość finansów publicznych staje się zatem narzędziem oceny systemu sprawowania władzy publicznej. Ocena ta jest zaś potrzebna, ponieważ to społeczeństwo dokonuje bezpośredniego lub pośredniego wyboru władzy publicznej. Jawność i przejrzystość finansów publicznych ma także znaczenie wychowawcze. Władzy publicznej nakazuje postępowanie uczciwe i profesjonalne oraz zgodne z interesem społecznym. Natomiast społeczeństwu pozwala na zwiększenie zainteresowania życiem publicznym i uczestnictwem w nim.*

O jawności umów, o które wnioskował skarżący, nie miał wątpliwości również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 29.02.2012 r., sygn. akt I OSK 2215/11, który w zasadzie wyłączył możliwość ograniczania dostępu do umów w przypadku ich nawiązywania na podstawie ustawy Prawo

zamówień publicznych: *Jawność umów w sprawach zamówień publicznych na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej wyłącza możliwość odmowy ich udostępnienia z powołaniem się na którąkolwiek z tajemnic ustawowo chronionych. **Nie jest zatem dopuszczalne wydanie decyzji odmawiającej udostępnienia umów w sprawach zamówień publicznych, gdyż są one jawne.***

W związku z powyższym, podmiot zobowiązany do udzielenia informacji publicznej winien najpierw szczegółowo rozważyć, w jakim zakresie prawo do informacji publicznej może być ograniczone w związku z ochroną tajemnicy przedsiębiorcy. Jeśli podmiot zobowiązany, po gruntownej analizie, dojdzie jednak do przekonania, że w konkretnym przypadku prawo przedsiębiorcy do tajemnicy zasługuje na większą ochronę niż prawo obywatela do uzyskania informacji publicznej, wówczas stanowisko swoje powinien rzetelnie i wyczerpująco uzasadnić. W przedmiotowej sprawie to nie nastąpiło. Z uwagi na powyższe skarga niniejsza jest konieczna i usprawiedliwiona.

W załączeniu:

- treść wniosku z dnia 06.01.2014 r.
- odpowiedź organu z dnia 17.01.2014 r.
- treść monitu z dnia 29.01.2013 r.
- odpis skargi wraz z załącznikami
- odpis z KRS Stowarzyszenia